

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETIKA

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE

šk. god. 2023./2024.

Ispitna knjižica 1

ETI.53.HR.T.K1.16

54034

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

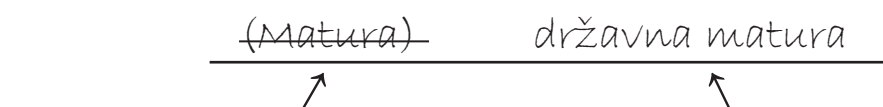
Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Prepisan točan odgovor

Paraf (skraćeni potpis)

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

Precrtan pogrešan odgovor u zagradama

Točan odgovor

Paraf (skraćeni potpis)

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE

ETIKA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

ETI
1

List za odgovore

D-S053

1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

3. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

4. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

5. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

6. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

7. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

8. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

9. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

10. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

11. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

12. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

13. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

14. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

15. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

16. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

17. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

Šifra ocjenjivača: _____

ETI.53.HR.T.L1.02

54035

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

ETI
1

18. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐19. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐20. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐21. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐22. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte **sve** upute i **slijedite ih**.

Ne okrećite stranicu i **ne rješavajte** zadatke dok to **ne odobri** voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **150** minuta **bez stanke**.

Zadatci se nalaze u **dvjema** ispitnim knjižicama.

Redoslijed rješavanja birajte **sami**.

Dobro **rasporedite** vrijeme kako biste mogli riješiti **sve** zadatke.

Ispred svake skupine zadataka **uputa** je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj **neće bodovati**.

Na **2.** stranici ove ispitne knjižice prikazan je **način označavanja** odgovora i načini **ispravljanja pogrešaka**.

Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti **paraf**
(isključivo **skraćeni** potpis, a **ne puno** ime i prezime).

Upotrebljavajte **isključivo kemijsku** olovku kojom se piše **plavom** ili **crnom** bojom.

Kada riješite zadatke, **provjerite** odgovore.

Provjerite jeste li **nalijepili** identifikacijske naljepnice na **sve** ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima **14** stranica, od toga **1 praznu**.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.
Točne odgovore morate **označiti** znakom **X** na **listu za odgovore**.
Točan odgovor donosi **jedan bod**.

1. Kako se naziva pojam koji označava situaciju **moralne neodlučnosti** koja **nastaje zbog suprotstavljenih** moralnih normi i vrijednosti?

- A. moralni sud
- B. moralni razvoj
- C. moralna dvojba
- D. moralna odgovornost

(1 bod)

2. Kako se naziva ljudska sposobnost **subjektivnoga** prosuđivanja moralne **ispravnosti ili neispravnosti** djelovanja?

- A. etika
- B. običaj
- C. zakon
- D. savjest

(1 bod)

3. Kako se naziva **teorijsko promišljanje** o temeljnim moralnim i etičkim pitanjima koje se temelji na **racionalnoj argumentaciji**?

- A. običajnost
- B. ćudorednost
- C. etička refleksija
- D. moralna intuicija

(1 bod)

4. Pozorno **pročitajte** iskaz.

„U nekim zemljama svijeta smatra se moralno prihvatljivim zabraniti ženama vožnju automobila ili izlazak u javnost bez pratnje muškoga člana obitelji, dok se u većini zemalja takva praksa smatra neprihvatljivom.”

Kako se naziva **etičko stajalište** opisano u navedenom **tekstu**?

- A. etnocentrizam
- B. etički egoizam
- C. antropocentrizam
- D. kulturni relativizam

(1 bod)

5. Kako se naziva **filozofsko stajalište** prema kojemu **ne postoji sloboda volje**, a time **ni odgovornost** za moralno djelovanje?

- A. relativizam
- B. skepticizam
- C. intuicionizam
- D. determinizam

(1 bod)

6. Pozorno **pročitajte** tekst.

„Opravdano je da svi ljudi djeluju isključivo u svojem vlastitu interesu.”

Kako se naziva **etičko stajalište** koje je zastupljeno u navedenome **iskazu**?

- A. nihilizam
- B. altruizam
- C. etički egoizam
- D. etički intelektualizam

(1 bod)

7. Pozorno **pročitajte** rečenicu.

„Osobi A u razgovoru za posao rečeno je kako neće moći biti zaposlena zbog toga što u budućnosti planira postati majka i što će otići na rodiljni dopust.”

O kojoj se **vrsti diskriminacije** radi u navedenome primjeru?

- A. o izravnoj diskriminaciji
- B. o obrnutoj diskriminaciji
- C. o pozitivnoj diskriminaciji
- D. o opravdanoj diskriminaciji

(1 bod)

8. Koja od navedenih značajka **nije svojstvena demokratskomu** poretku?

- A. trodioba vlasti
- B. vladavina zakona
- C. legitimnost izbora
- D. samovolja dužnosnika

(1 bod)

9. Kako se naziva **etičko stajalište** prema kojemu se **osuđuje nasilje** i zagovara **mirno** rješavanje sukoba?

- A. pacifizam
- B. amoralizam
- C. patocentrizam
- D. kozmopolitizam

(1 bod)

10. Pozorno **pročitajte** tekst.

„Osoba je kupila proizvod kojemu ne odgovara priložena deklaracija o sadržaju i opisu te ga želi vratiti zahtijevajući od trgovca povrat novca. Trgovac ne uvažava reklamaciju i odbija zahtjev kupca.”

Kako se naziva **vrsta prava** koja je **prekršena** u navedenom tekstu?

- A. radno pravo
- B. autorsko pravo
- C. kazneno pravo
- D. potrošačko pravo

(1 bod)

11. Kako se naziva etičko stajalište prema kojemu su **ljudska** bića **vrednija** od bilo koje **druge** vrste bića?

- A. holizam
- B. rasizam
- C. specizam
- D. biocentrizam

(1 bod)

12. Kako se naziva **vrsta etike** prema kojoj je **poštovanje** etičkih dužnosti **temelj** prosudbe **ispravnosti** moralnoga djelovanja?

- A. aretaička etika
- B. deontološka etika
- C. utilitaristička etika
- D. konzekvencijalistička etika

(1 bod)

13. Pozorno **pročitajte** rečenicu.

„Nakon pospremanja svojega stana osoba odluči neke od svojih knjiga koje joj trenutačno nisu potrebne premjestiti iz radne sobe u spremište.”

Kakav je **postupak** osobe u navedenoj rečenici?

- A. amoralan
- B. moralno loš
- C. moralno ispravan
- D. moralno relevantan

(1 bod)

14. Kako se naziva **etičko stajalište** prema kojemu **nije moguće** donijeti **konačne** moralne sudove o ispravnosti djelovanja **jer postoje** podjednako **valjani** razlozi **za i protiv**?

- A. etički egoizam
- B. etički relativizam
- C. etički skepticizam
- D. etički univerzalizam

(1 bod)

15. Kako se naziva **vrlina** koja omogućuje pojedincu sposobnost **razlikovanja** **dobra i zla**, te donošenje **ispravnih** moralnih odluka u rješavanju moralnih dvojbi?

- A. lukavost
- B. ustrajnost
- C. razboritost
- D. poslušnost

(1 bod)

16. Koji je **filozof** smatrao da je **temelj moralnosti** u **specifičnome** moralnom osjećaju?

- A. Aristotel
- B. David Hume
- C. Immanuel Kant
- D. Platon

(1 bod)

17. Kako se naziva **etičko stajalište** prema kojemu su tjelesni i duhovni **užitci** **najviše dobro**?

- A. hedonizam
- B. intelektualizam
- C. eudajmonizam
- D. perfekcionizam

(1 bod)

II. Zadaci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite **kratkim** odgovorom (riječju, s **nekoliko** riječi ili **jednostavnom** rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u **ovoj ispitnoj knjižici**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

18. Kako se naziva **moralno načelo** ili **pravilo** sadržano u **velikim** svjetskim religijama prema kojemu **nije** dopušteno **drugima** činiti ono što **ne želiš da tebi** bude učinjeno?

(1 bod)

19. Koja je, **uz vjeru i nadu**, treća nadnaravna vrlina u **kršćanskome** moralnom nauku?

(1 bod)

20. Kako se naziva **moralna vrednota** prema kojoj u raspodjeli dobara **svatko** treba **dobiti** ono **što zaslužuje**?

(1 bod)

21. Pozorno **pročitajte** tekst.

„Ivan je dužnosnik zadužen za odlučivanje o projektima javne nabave. Raspisao je javni natječaj za obnovu gradskih parkova. Na natječaj se, među ostalima, javila i tvrtka u kojoj je Ivan suvlasnik.”

Kako se u etici naziva **moralni problem** opisan u navedenom **tekstu**?

(1 bod)

22. Kako se naziva **znanstvena disciplina** koja se bavi poboljšanjem **nasljednih osobina** ljudske vrste i **otklanjanjem** mogućih genetskih **nedostataka**?

(1 bod)

23. Kako se u etici naziva **sukob vrednota i situacija** moralne **neodlučnosti** koju treba razriješiti tako da se **jednoj** od vrijednosti koja podjednako obvezuje **daje prednost** na **štetu** druge?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite s **nekoliko** rečenica, **jasno** i **sažeto**, usmjeravajući se na ono što je **bitno** za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u **ovoj ispitnoj knjižici**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

24. Objasnite **što** se smatra **moralno upitnim** u postupcima **kloniranja** čovjeka.

(1 bod)

25. Objasnite **razliku** između pojmova **legalnosti** i **legitimnosti**.

(1 bod)

Prazna stranica